



Міністерство науки і освіти
України
Сумський державний
університет
Кафедра мовної підготовки
іноземних громадян



Co-funded by
the European Union

МАТЕРІАЛИ

VII Всеукраїнської науково-практичної студентської онлайн-конференції «НАУКОВА СПІЛЬНОТА СТУДЕНТІВ XXI СТОЛІТТЯ»

24-25 квітня 2024 року

Суми-2024

УДК: 81'243:37(063)(0.034)

НЗ4

Редакційна колегія:

Сидоренко Ольга Павлівна – кандидат педагогічних наук,
доцент, завідувач кафедри мовної підготовки іноземних громадян
Сумського державного університету;

Біденко Лариса Валентинівна – кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри мовної підготовки іноземних громадян Сумського
державного університету;

Левенок Інна Сергіївна – доктор філософії з педагогічних наук,
старший викладач кафедри мовної підготовки іноземних громадян
Сумського державного університету

НЗ4 **Наукова** спільнота студентів XXI століття : матеріали
VII Всеукраїнської науково-практичної студентської
онлайн-конференції /упоряд. О. П. Сидоренко, Л. В.
Біденко, І. С. Левенок. – Суми : Сумський державний
університет, 2024. – 138 с.

Матеріали містять тексти доповідей учасників VII Всеукраїнської науково-практичної студентської конференції «Наукова спільнота студентів XXI століття». Досліджуються проблеми впровадження інноваційних методів навчання української мови як іноземної, формування мовної особистості в новому полікультурному просторі (проблеми адаптації, діалог культур, формування поліетнічної толерантності), застосування нових технологій у процесі викладання загальноосвітніх дисциплін на підготовчому відділенні для іноземних студентів.

УДК: 81'243:37(063)(0.034)

© Колектив авторів, 2024
© Сумський державний університет, 2024

3. Levenok I., Avramenko N., Sydorenko O., Matokhniuk L., Pylypenko-Fritsak N., Shevchuk V., Bets I., Bloschynskiy I., Bets Y. The Role of Foreign Language Learning as a Background of Tolerance and Cross-Ethnic Interaction Formation of Higher Educational Institutions' Students. *World Journal of English Language*. 2023. 13 (8). С. 130-137. DOI: 10.5430/wjel.v13n8p130

Косенко Ю. аспірантка 3 курсу
Херсонський державний університет

МОВНА ПІДГОТОВКА ІНОЗЕМНИХ ЗДОБУВАЧІВ ПІДГОТОВЧИХ ВІДДІЛЕНЬ НА ЗАСАДАХ КОГНІТИВНО-КОМУНІКАТИВНОГО ПІДХОДУ

Мовна підготовка іноземних слухачів передбачає процес пізнання (cognition) та комунікації (communication). Мова є складною пізнавальною діяльністю, тому в її засвоєнні важливу участь беруть передмовні умови.

Провідна сила когнітивного підходу полягає саме

у зв'язку між граматичними конструкціями та лексикою. Коли іноземні здобувачі підготовчих відділень починають вивчати українську мову як іноземну, то в першу чергу вони намагаються впізнавати предмети і процеси, розрізнити і називати їх не рідною мовою. На цьому етапі іноземні здобувачі підготовчих відділень використовують прості слова, створюючи репертуар слів, а пізніше додають префікси, суфікси і закінчення.

Болгарська дослідниця М. Tsvetkova актуалізує значення когнітивного підходу при вивченні іноземної мови.

Мова і сприйняття глибоко взаємопов'язані. Ми можемо описати те, що ми сприймаємо, використовуючи слова. Таким чином нелінгвістичне сприйняття впливає на мовну поведінку та засвоєння мови, а також на те, як світ тлумачиться в певних випадках, може вплинути на те, як вивчається мова. Специфічний перцептивний механізми або категорії можуть бути передумовами для засвоєння конкретних

слів або структур. Досвід кожного відрізняється від досвіду інших. Кожен створює свій власний словниковий запас, і тому є різні відтінки у значеннях слів [1].

Вітчизняні науковці Резван О., Проскуркіна Я., Ушакова Н. акцентують увагу на важливості мовної допрофесійної підготовці іноземних студентів, а саме пізнавальних потребах на початковому етапі вивчення мови. Резван О. переконана, що розвиток пізнавальних потреб є провідним завданням навчання іноземних студентів, а саме на підготовчих факультетах воно набуває не лише особливої педагогічної значущості, але й складності, оскільки відбувається в умовах адаптації до нерідного (non-native) суспільства [3, 1]. Педагогічними умовами, необхідними для розвитку пізнавальних потреб, дослідниця передусім називає: забезпечення комфортності навчання, використання адаптованих прийомів педагогічної техніки в процесі навчання студентів, забезпечення формування вмінь самостійної роботи [3, 6]. Перевагою цього

дослідження, є, на нашу думку, той факт, що, говорячи про забезпечення комфортності навчання іноземців, авторка враховує культурологічний аспект і характеризує культурно-полярні структури особистостей арабських і китайських студентів, а також враховує організацію навчання їхніх рідних країн [2].

Когнітивно-комунікативний підхід, як зазначає група вітчизняних вчених О. Тростинська, О. Гребенщикова, О. Тітаренко, передбачає розвиток умінь в усіх видах мовленнєвої діяльності, забезпечує сприйняття та продукування основних функціонально-змістових типів усних і письмових висловлювань, притаманних навчально-професійній сфері: монолог-опис, монолог-розповідь, монолог-міркування, а в діалогічному мовленні – діалог-розпитування й діалог-бесіда.

Важливо зазначити, що для англомовного контингенту іноземних здобувачів підготовчих відділень важливим при викладанні української як

іноземної мови основним завданням є формування «комплексу вмінь та навичок для спілкування в соціально-культурній, навчально-адміністративній та побутовій сферах, тому на перший план висуваються компетентності, необхідні для здійснення міжкультурної комунікації, до яких належать мовна (знання про структуру мови, мовні одиниці та їхні системні зв'язки, що забезпечує вміння їхнього нормативного використання відповідно до потреб та комунікативної ситуації); мовленнєва (практичне володіння видами мовленнєвої діяльності, вміння розуміти та продукувати різноманітні висловлювання (монологічні, діалогічні, усні, письмові) враховуючи вимоги українського мовленнєвого етикету); соціокультурна (знання особливостей культури й мовленнєвої поведінки українського народу в різноманітних комунікативних ситуаціях та вміння їх застосовувати у процесі спілкування); міжкультурна (здатність орієнтуватися у різних культурах, уміння реалізовувати набуті знання у міжкультурному діалозі,

враховуючи соціокультурні особливості його учасників)» [4, 144].

Отже, реалізація когнітивно-комунікативного підходу навчання іноземних здобувачів підготовчих відділень процес тривалий, потребує адаптивних прийомів педагогічної техніки, з метою вдосконалення мовних, мовленнєвих навичок іноземних здобувачів підготовчих відділень.

Список використаних джерел

1. Tsvetkova, M. Challenges in teaching ESL to young learners. In Todorova et al. (eds.). Challenges in English Teaching and Research. Series in Linguistics, Culture and FLT. Vol 1. Asenevtsi trade Ltd.: Sofia, 2016. 125-135.
2. Гладир Я. Проблема допрофесійної підготовки іноземних студентів у сучасній педагогічній науці: аналітичний огляд. Педагогіка вищої та середньої школи. 2015. Вип. 44 Educational Dimension 44:315-322, 2015, 315-322.

3. Резван О. О. Педагогічні умови розвитку пізнавальних потреб іноземних студентів у процесі навчання : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.04 / О. О. Резван. К. 2008, 19.
4. Тростинська О., Гребенщикова О., Тітаренко О. Моделі мовного навчання іноземних здобувачів вищої освіти в Україні. *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти* 42. 2023, 135-153. DOI: <https://doi.org/10.26565/2073-4379-2023-42-10>